

THE LAST GRAND TOUR

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΠΕΡΙΗΓΗΤΕΣ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
MUSEUM OF CYCLADIC ART

15/04-10/10

**Etel Adnan
Lynda Benglis
Leonard Cohen
John Craxton
Barbara Hepworth
Martin Kippenberger
Jannis Kounellis
Markus Lüpertz
Brice Marden
Helmut Middendorf
Ben Nicholson
Manfred Pernice
Lucas Samaras
Daniel Spoerri
Juergen Teller
Cy Twombly
Iannis Xenakis**

Επιμέλεια έκθεσης: Jessica Morgan, Tate Modern

Η έκθεση σύγχρονης τέχνης με τίτλο 'The Last Grand Tour | Σύγχρονοι Περιηγητές στην Ελλάδα' του Μουσείου Κυκλαδικής Τέχνης, φιλοδοξεί να παρουσιάσει μαζί για πρώτη φορά το έργο διεθνώς καταξιωμένων καλλιτεχνών, οι οποίοι έζησαν και δημιούργησαν στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του 20ού αιώνα. Βλέποντας την Ελλάδα ως τόπο έμπνευσης κατά τα τελευταία εξήντα χρόνια, τα έργα που παρουσιάζονται αντικατοπτρίζουν τους διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους η χώρα, η μακρά πολιτιστική της ιστορία και τα γεωγραφικά της χαρακτηριστικά συνεχίζουν να αποτελούν πηγή καλλιτεχνικών πρωτοποριών μέσα στο χρόνο. Επικεντρώνοντας το βλέμμα μας σε εκείνους τους καλλιτέχνες που αφιέρωσαν μακρά περίοδο παραμονής τους στην Ελλάδα ή και σε κάποιες περιπτώσεις δημιούργησαν το δεύτερο σπίτι τους εδώ, η έκθεση φέρνει στο προσκήνιο γνωστούς επισκέπτες αλλά και εκείνους που είναι διακριτικά παρόντες τις τελευταίες δεκαετίες.

Από τους ελεγειακούς στοχασμούς των Βρετανών καλλιτεχνών John Craxton και Ben Nicholson στη δεκαετία του 1950, των οποίων οι πίνακες και τα σχέδια αντανακλούν το τοπίο, το φως και τη μυθολογία των ελληνικών νησιών, μέχρι τη ζωγραφική προσέγγιση του Brice Marden, του οποίου τα έργα σε μάρμαρο από τη δεκαετία του 1980 εμφανίζονται σαν θραύσματα αρχαίων κατασκευών μεταμορφωμένων σε αφηρημένη ζωγραφική, η έκθεση περιλαμβάνει μια πληθώρα εικαστικών ανταποκρίσεων στην ελληνική έμπνευση. Οι 'Δήλιες Ωδές' του Cy Twombly, μια σειρά σχεδίων που δημιουργήθηκαν στη διάρκεια της πρώτης του επίσκεψης στις Κυκλάδες το 1961, αντιπροσωπεύουν τη σταθερή εμμονή του καλλιτέχνη με τον ελληνικό πολιτισμό και τη μυθολογία, ενώ το έργο της Lynda Benglis, της οποίας τα επιχρυσωμένα γλυπτά με πτυχωσείς θυμίζουν ενδύματα Καρυάτιδων, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα Έλληνα καλλιτέχνη της διασποράς που μεγάλωσε στην Αμερική, αλλά διατηρεί ισχυρούς δεσμούς με τον πολιτισμό της Ελλάδας. Κεντρική θέση στην έκθεση κατέχει η σειρά γλυπτών 'Magie à la noix' (1966-67) του Daniel Spoerri, η οποία φιλοτεχνήθηκε στη Σύμη από απορρίμματα που ο καλλιτέχνης συνέλεξε εκεί, ενώ παράλληλα παρουσιάζονται αποσπάσματα από το βιβλίο του 'Μυθολογία και Κεφτέδες', το οποίο γράφτηκε κατά την επιστροφή του το 1968 και αντιπροσωπεύει την πεμπτουσία της συσχέτισης τροφής και πολιτισμού από τον καλλιτέχνη.

Οι γεννημένοι στην Ελλάδα Λουκάς Σαμαράς, Ιάννης Ξενάκης και Γιάννης Κουνέλλης, που έφυγαν από τη χώρα σε νεαρή ηλικία αλλά συνέχισαν να δημιουργούν έργα στενά συνδεδεμένα με την ιστορία και τον πολιτισμό της, αντιπροσωπεύονται από αντιπροσωπευτικά έργα που αποκαλύπτουν τη συχνά περίπλοκη σχέση τους με την πατρίδα. Το θρυλικό έργο MOMAS (Museum of Modern Art Syros) του Martin Kippenberger – ένα εκτεταμένο και χαρακτηριστικά χιουμοριστικό έργο που χρησιμοποιεί ένα από τα πολλά μισοχτισμένα κτήρια της χώρας ως σημείο εκκίνησης για τη δημιουργία ενός ευφάνταστου μουσείου μοντέρνας τέχνης, στελεχωμένου από φίλους και γνωστούς του καλλιτέχνη – παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Επίσης, το 'Metro-Nel' του ίδιου καλλιτέχνη, ένα φανταστικό σύστημα υπόγειου σιδηρόδρομου (το οποίο ξεκίνησε στη Σύρο με την πρώτη είσοδο μετρό που χτίστηκε εκεί το 1993) παρουσιάζεται μέσα από μακέτες, πίνακες, σκίτσα και εφήμερα. Στην έκθεση εκτίθενται επίσης οι πίνακες αφηρημένης τέχνης του Helmut Middendorf – ένας καίριος σχολιασμός των τσιμεντένιων επιφανειών που κυριαρχούν στην Αθήνα. Οι νεότεροι καλλιτέχνες στην έκθεση, Manfred Pernice και Juergen Teller, προσφέρουν μια ειρωνική ματιά στη σύγχρονη θέση της κλασικής κληρονομιάς στο στυλ του Kippenberger.

Ανάμεσα στα ερωτήματα που εγείρει η έκθεση είναι το πώς ο ρόλος του αρχαίου πολιτισμού άλλαξε στη σύγχρονη τέχνη και τότε οι καλλιτέχνες σταμάτησαν να ταξιδεύουν στην Ελλάδα για μεγάλες χρονικές περιόδους.

Η έκθεση φωτίζει την εντυπωσιακή αλλαγή του σύγχρονου πολιτισμού, στον οποίο ο παραδοσιακός 'Μεγάλος Περίπατος' -τόσο στενά συνδεδεμένος με τον Βυγον και τους Ρομαντικούς καλλιτέχνες- έχει εμφανώς έρθει σε ένα τέλος. Πού αναζητούν τώρα έμπνευση οι καλλιτέχνες και ποιοι παραλληλισμοί μπορεί να γίνουν τη σημερινή παγκοσμιοποιημένη εποχή της υπερκινητικότητας, με τα ταξίδια και τις πολιτιστικές εξερευνήσεις καλλιτεχνών των προηγούμενων γενεών;

Συμμετέχοντες καλλιτέχνες:

Etel Adnan | Lynda Benglis | Leonard Cohen | John Craxton | Barbara Hepworth | Martin Kippenberger | Jannis Kounellis | Markus Lüpertz | Brice Marden | Helmut Middendorf | Ben Nicholson | Manfred Pernice | Lucas Samaras | Daniel Spoerri | Juergen Teller | Cy Twombly | Iannis Xenakis

Επιμέλεια έκθεσης: Jessica Morgan

Η Jessica Morgan έχει επιμεληθεί μεγάλες εκθέσεις στην Tate, μεταξύ των οποίων τις αναδρομικές εκθέσεις του Gabriel Orozco (2011), του John Baldessari (2009) και του Martin Kippenberger (2006), καθώς και ομαδικές εκθέσεις, όπως οι: Common Wealth (2003), Time Zones (2004) και The World as a Stage (2007).

Χρυσός Χορηγός

Χορηγοί

Deutsche Bank

Χορηγός καταλόγου

EFG Eurolife Ασφαλιστική

Χορηγοί Επικοινωνίας

Επίσημος Χορηγός Αερομεταφορών

Χορηγός Φιλοξενίας

Με τη συνεργασία

Με τη συνεργασία

Δευτ., Τετ., Παρ., Σάββ.: 10.00 – 17.00
Πέμπτη: 10.00 – 20.00
Κυριακή: 11.00 – 17.00
Τρίτη: κλειστά

www.cycladic.gr

ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΚΛΑΔΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΙΔΡΥΜΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΙ ΝΤΟΛΛΗΣ ΓΟΥΛΑΝΔΗ